

Latweeschu drauga

p a w a d d o n s

pee № 25 un 26.

21. un 28. Juni 1845.

J a u n a s s i n n a s.

Is Dsehrbenes un Drustu draudses, Widsemmé. Tas Kungs par dschwibu un nahwi schinni pehdigâ laikâ diwi no muhsu draudses apgohdatajeem un draugeem zaur weeglu nahwi no schahs pasaulés irr atnehinis. Nomirre tanni 12tâ Mai Wezz-Drustu dsints leelskungs, oprahts un daschu gohda sijnju brunnenceks Heinrich von Hagemeister. Warr buht, ka daschs no teem, kas schahs lappas lassa, winnu labbi irr pasinnis un gohdâ turrejis. Scho gohdu winsch gan irr peluijis, jo winsch bija laburdigs wihrs, kas Deewu bihdamees, zilwekeem dauds labba irr darrijis. Winsch ne ween par Drustu walsis lauschu laizigu isstischamu un labbumu, bet arridsan par winnu dwehseles labklahschamu tehwijskigi gahdaja, peecalihdsedams skohlas cezelt un Deewa nammu ustaisiht. Ja kaut kahds Latweeschu draugs par muhsu skohlalm un par muhsu jaunu Drustu basnizu skaidru sinnu gribb dabbuht, tas lai rohkâ nemun to jauku gramatinu, fo wezzajs Drustu leelskungs patš farakstija, kad Drustu basniza tanni 1838tâ gaddâ tiffe eswehtita. Schai gramatai irr wirsrahts: „Sinnaš par Drustu draudses basnizu.“ — Wissi, kas muhsu nelaika gohda-wihru irr pasinnuschi un mihlejuschi, lai arridsan schahs gramatinas stu lappu usschfirer, tur winsch ar sirds-pakustinaschanu lassihš schehs wahrduš: „Arridsan es zerreju tur to muhschigu meegu isgulleht, fur manni wezzaki un juhsu tehwi dušs, un fur arr' tas duffešs, kas mannim scheid laizigi wiss' tuwaki zaur raddibu irr saweenohts. Lai tad arri no juus daschs, tai swehtâ weetâ stahwedams, no sirds sakka: Lai winneem weeglas irr schahs smiltis! Jo winni sawu muhschu muhsu labbuma pehz irr darbojuschees.“ Tâ laikam arri ifkatrs no ta leela lauschu pulka irr dohmajis, kas leelkunga lihki tai 20tâ Mai no Drustu-basnizas us kapsehtu pawaddija. Teescham, lai mehš scho gohda-wihru labbâ peeminneschanâ turram un winna pihschluss swehtijam lihds behrnu behrneem!

Tas ohtrajs draugs, fo tas Kungs no schahs wahrgu-semmites pee sewis irr aizinajis, irr muhsu mihlajs wezzajs mahzitajs, Kristap Nagel, kas preeksch kahdeem 7 gaddeem, firma wezzuma dehl, no sawa swehta animata atstahje. Tas wihna-kalna Kungs sawu wezzu strahdneeku tanni 18tâ Mai pee sewis aizinaja, winnu zaur weeglu nahwi atpestidams no wissahm mohkalm, fo winsch jau labbi ilgi bij iszeetis. Muhsu basnizas-pehrininderi ar behrnijschigu mihlestibu sawa wezza dwehseles ganna lihki no Walmeres atwedde, fur wezzajs Deewa kalpe pehdigds gaddos leelâ wahjibâ gulleja. 28tâ Mai bija

ta behru-deena, furrá leels kanschu pulks bija sanahjis, sawam mihlam dwehfeles gannam to pehdigu gohdu doht; arridsan kahdi no teem Zehfu-apriinka zeenigeem mahzitajeem bija atnahfuschi. Naunas un Skuijenes mahzitaji runaja kahdus mihlestibas wahrduš pee sawa wezza drauga un ammata beedra fabrka un kappa. Muhfu jaunajs Dsehrbenes un Društu draudses mahzitajs no kanzeles scho behru-wallobu teize: „Kungs, tu effi mums par patweh-rumu us raddu raddeem! Tuhkstoschi gaddi irr tawâ preekschâ itt kâ ta deena, kas wakkar pagahjust un kâ weenas nakts waktis. Tu darri tohs zilwekus par pihschteem un salki: atgreeseetees atpakkal, juhs zilweku behrni. Tu apnemmi tohs tâ patt kâ pluhdi, tee irr itt kâ meegs, tee irr agrumâ tâ patt kâ sable, kas sawihst, — kas ristâ salto un tad atsell un wakkarâ tohp noykauta un kalfi. Bet tawa gohdiba irr paleekama no muhschibas us muhschibu; lai mehs dsihwojam, lai mehs nomirstam, mehs tewim peederram! Amen. — Mihla draudse! Muhfu mihla basniza irr schodeen par raudu nammu palikkusi; jo mehs scheitan ar affarahin effam sanahfuschi, sawam mihlam wezz-tehwam un dwehfeles gannam ar Deewu fazziht; mehs stahwam raudabami pee winna fabrka un gribbam winnu glabbaht. Meers lai irr ar winnu! Lai mehs ar firnigu mihlestibu winnu pawaddam us to pehdigu gahjumu; lai mehs wianu tai meera-weetinâ apguldinajam, kur muhsu tehwi tehwi, wezzaki, laulati draugi, behrni, brahli un mahfas no deenas karstuma un nastas iduffahs un no wissahm mohkam un sahpehm atpestiti, sawâ kluffâ meera-kambaritê gull eeksch mihla Pestitaja salda meera. — Sawu mihlu wezzu mahzitaju gohdâ peeminnedami, lai klausamees, ko tas apustuls Pahwuls teem Ebrereem 4. nod., no 9 lihds 11. p. raksta:

„Tad nu wehl atleek swehta duffeschana teem Deewa laudim. Jo kas winna duffeschana irr eegahjis, tas patš no saweem darbeem arridsan irr duffejis, tâ kâ Deews patš no saweem. Tad nu lai mehs darbojamees, tanni duffeschana ee-eet.“ Wodohmasim schohs saldus, mihligus wahrduš!

— I. „Tad nu wehl atleek swehta duffeschana teem Deewa laudim.“ Scho swehtu duffeschanu, kas teem Deewa laudim atleek, mehs schinni wahrgu semmitê ne warram atrast. Scheitan, schinni pasaulê, mehs es-sam sweschumâ — ta tehwa semme irr debbesis; scheitan mehs effam zella-wibri, kam zelsch aiseet us to muhschigu Kanaanu, us to debbestigu Jerusalemi, „kur ta draudse daudš tuhkstoschu engeku, ta sapulzinaschana un draudse to pirdsim-muschu, kas irr usrakiti debbesis.“ Scheitan, schinni wahrgu-semmitê mums ne irr paleekama pilsehta, bet to nahlamu mehs meklejam. Scheitan, kamehr mehs wehl sawâ mirstama meesâ effam, mums wisseem tas nahwes zelsch jastaiga, kas tumseh irraid, un zilwekam schausmas usnahk, to apdohmajohk, tapehz, kâ isrihziha muhsu dsihwibas baideklis irraid. Ak, wissa pasaulê irradahs kâ leels mirronu name, jo mehs wissi appaksch nahwes teefas stahwam. Wiffapfahrt schinni behdu-pasaulê mehs redsam assaras un mohkas, kappus ar lihku kaulcem, mirronus ar lihka krekleem, behres ar lihka-nessejeem; wiffapfahrt schinni mohku eeleija mehs dsirdam waidus un raudu dseefinas un nahwes pulkstinus. Wissi zilweki us mirschanu peedseim un mums wisseem ja-

schkirrah's — weenam no ohtra; laulotam draugam ja-schkirrah's no sawa lou-
lata drauga, wezzakeem no saweem behrneem, draugeem no saweem draugeem.
Alf, drihs atwehrah's wahrinsch un meh's tumschâ bedritê ee=eemam; tee atlik-
kuschî kauli irr semmes flehpitê ja=woleek. Tas zilwek's pehz sawas mirstamas
meesas irr semmes tahrpinsch; winsch no semmes irr zehlees un tohp atkal sem-
mes fahrtâ; par semmi un par pihschleem irr ja=paleek, kas no semmes un no
pihschteem irr nemts. „Jo wissa meesa irr kâ sahle un wissa zilweka gohdiba
irr kâ sahles pukke: ta sahle irr sawihtusi un winnas pukke irr nokrittusi.“ Arri
muhsu wezzajs mahzitajs scheitan, schinni wahrgu semmitê, to duffeschamu, kas
teem Deewa laudim atleek, ne warreja atrast — winna meesa iszeete dauds
sahpes un mohkas un paleek par truhdeem! Zit kâ plaujamâ laitâ tahs kup-
las seltas wahrpinas peebreeduschas, augshup un semjup lihgodamees, sawu
selta nastinu us semmi lohkas, no kurren' tahs lehkuschas, tâ arri muhsu mih-
tajs wez's-tehws to nastu no 78 padsihwoteem gaddeem nolaidis, sawu dwehseli
tam plaujamam Kungam atdewis un meh's winna satruhdedamu meesu sem-
mes flehpitê apguldinajam. Bet, lai semme nemin, kas semnei peederr, lai
paleek par pihschleem, kas no pihschleem irr nemis — lai satruhd tas ahrig's
zilwek's — „seht's tohp eeksch satruhdeschanas un tohp usmohdinaht's eeksch ne-
satruhdeschanas; seht's tohp eeksch negohdibas, un tohp usmohdinaht's eeksch goh-
dibas; seht's tohp eeksch wahjibas un tohp usmohdinaht's eeksch spehka,“ jo „teem
Deewa laudim wehl atleek swehta duffeschana.“ Scho tas Pestitajs teem sa-
wejeem irr nopelnijis. Jo redsi, mihta dwehsele, „tas lauwa no tahs zilts Zuh-
das“ irr uswarrejis un tai nahwei to spehku panehmis un tai ellei to uswarre-
schanu. Tadeht wiffi Deewa=laudis un wiffas dahrgi atpestitas dwehseles
preezadamees lihgsinojabs un gawile: „Nahwe, fur taw's dsellons? — Elle,
fur irr tawa uswarreschana? Bet paldeews Deewam, kas mums to uswarre-
schanu irr dewis zaur muhsu Kungu Jesu Kristu.“ Un pats tas nahwes del-
detajs fakka: „Kas eeksch manni tizz, jebshu tas buhtu nomirris, tas dsih-
wohs. Un ikfats, kas dsihwo, un eeksch manni tizz, tas ne mirs muhschigi.“
(Zahna ew. 11, 25.) Tee Deewa laudis, atdsimmuschî no ne-isnihzigas sehklas ta
dsihwa un ne-isnihziga Deewa wahrda, tizz eeksch sawu Kungu, un scho tizzibu
tee turr par wis's-dahrgaku mantu, fo ned's lohdi, ned's ruh'sa maita, un pehz
kurras sagli ne roh't, ned's tahs nosohg, un zaur tahdu dsihwu, wesselu tizzibu
teem atleek ta swehta duffeschana tanni semmê, fur „Deew's noschahweh's wis-
sas assaras no winnu azzim, un ta nahwe wair's ne buhs; ned's behdas, ned's
brehkschana, ned's raifes wair's buhs.“ (Zahn. parabd. gr. 21, 4.) — II. Schi
irr ta duffeschana, kas teem Deewa laudim atleek „un kas schal duffeschana
eegahjis, tas pats no saweem darbeem irr duffejis.“ Muhsu ne-
laila wez's-tehws un mihtajs mahzitajs nu arridsan pehz dauds sahpehm un
mohkahn irr eegahjis sawa Kunga duffeschana, — nu winsch no wisseem sa-
weem darbeem atpuhschah's. Winna dsihwibas=laiwina sawu braukschanu irr
pabeigusi un stahw meerâ. Tas wihna-kalna kungs sawu ustizzamu kalpu irr aizi

najis un wünsch dohd sawam wezzam strahdneefam to schehlastibas algu, fazzidams: „Tu effi pee masuma ustizzigs bijis, es tewi eezelschu pahr dauds — ee-eij sawa Kunga preekä.“ Nu tas gohdigs Deewa kalps dufs ta Kunga faldä meerä; winna gaitas irr pabeigtas — wünsch gult no wisseem darbeem un raischem. Tee darbi, fo wünsch pee tewis, mihla draudse, irr padarrijis, bija eeksch ta Kunga darriti. Jo wünsch strahdaja eeksch sawa Kunga wahrda un eeksch ta spehka, fo tas Kungs winnam bija pasneedsis. Wünsch to pohdu, fo tas namma tehws winnam bija ustizzejis, ne bija razzis semmé neds sweedru autä eerinnis un paturrejis, bet wünsch ar scho pohdu tif dauds irr uspelnijis, zil ween tas Kungs pats sawu swehtibu pee ustizziga kalpa darboschanahin bija demis. Schis wezzajs strahdneeks bija scheitan pee jums preeksch kahdeem 40 gaddeem atnahjis, un ar jums kahdus 33 gaddus preekus un behdas irr redsejis un labbas un laumas deenas ar saweem mihleem draudses behrneem sadstiwojis lihds tam laikam, fa winnam spehki sudde un wünsch preeksch 7 gaddeem sawu swehtu ammatu atstahje. Wezzajs gohda = wihrs pee mums ne bija atnahjis negohdigu pelnu deht, bet juhsu muhschiga labbuna un dwehseles labflahschanas pehz. Us tahdu swehtu darbu tas Kungs sawu kalpu bija derrejis, un schis padarrija sawu grehtu darbu no firds-dibbena, labba preekschsihme buhdams tam gannamam pulkam; ta leeziba, fo juhs, mihli draugi, winnam dohdat, irr schi: „fa wünsch eeksch weenteesibas un Deewa skaidribas pee jums irr darbojees“ (1 Kor. 1, 12.), un winnam bija labba sinnama firds preeksch Deewa un zilwekeem, fa wünsch, zitteem sluddinadams to Deewa wahrdu, pats ne klusstu atmettams; wünsch ne dewe ne kahdu apgrehzibu, fa tas ammatas ne taptu lamnahts; (2 Kor. 6, 3.) un tas Kungs winnu darboschanu schehligi par pilnu irr nehmis. No mahzitaja mutte apleezinaja, to wünsch zaur labbeem darbeem apstiprinaja, jo wünsch ne ween ar mutti un ar luhpabm Deewa wahrdu sluddinaja, bet arridsan zaur mihlestibas darbeem, un redseet, mihli draugi, tahda sluddinaschana jums gauschi patikke un labbi pee firds gabje un juhs schodeen ar leelu firds = pakustinaschanu un ar dauds pateizibas assarahm pee-minneet wissu labbu, fo wünsch jums irr darrijis. Teescham, winnam bija labba, mihliga tehwa firds us jums wisseem, fa us saweem behrneem. Wünsch bija pasemmigs un lehnpahrtigs, Pestitaja pehdahm pakkat eedams; wünsch turreja meeru ar wisseem; wünsch kalpoja sawam Kungam ne ween paschä Deewanammä, bet winnam bija „ta schkihsta un neapgahnita kalposchana preeksch Deewa un ta Tehwa, bahrinus un atraitnes eeksch winnu behdahm apmekleht un sewi paschu turreht neapgahnitu no tahs pasaules.“ (Zehf. 1, 27.) Wünsch bija to nabbagu draugs, un winna kreisa rohka ne sinnaja, fo ta labba darrija; teem nabbageem un apbehdinateem wünsch bija par tehwu, tohs wünsch isglahbe no winnu behdahm un fam palihga ne bija, tohs wünsch eepreezeja, winnu assaras noschahwedams no winnu azzim. Un tas firds = schehligajs Kungs taggad us winnu sakka: „Es biju issalzis un tu manni effi paschdinajis, — es biju noslahpis un tu manni effi dsirdinajis, — es biju plifs un tu

manni effi apgehrbis; — es biju newessels un tu manni effi apraudsijis; es biju zeetumâ un tu effi pee mannim nahzis. Mahzi schury, tu swehtih's manna Tehwa, cemanto to walfstibu!“ — Tas Kungs lai winnu schehliqi usnemm sawôs muhschigôs meera dsihwoflôs un lai winnu baggatigi apfwehti ar saweem muhschigeem debbes = preekeem! Lai muhsu mihtajs wezs = tehws saldi dufs no wiffahm mohfahm un sahpehm! Lai winnam irr weeglas tabs smiltis, fo mehs schodeen us winna sahrku mettisim un lai winna fauli labbâ meerâ gult lihds tai deenai, kad tas augstajs Gans arspihdehs sawâ muhschigâ gohdibâ, un teem, kas winna atspihdeschanu irr mihlejuschi, dohs to nesawihstamu gohdibas frohni! — III. Bet mehs, mihli draugi, „lai mehs darbojamees tanni duffeschana e = eet.“ Ak, abtraki, ne kâ ar spahrneem, muhsu dsihwibas brihtinsch aissfreen; abtraki, ne kâ wahrdinsch no luhpahm, muhsu dwehsele sawu meefas buhdinu atstahj! Muhsu dsihwibas deenas suhd, kâ kusdams sneegs mihksta laikâ; kâ dubmi, kâ sayni, kâ ta wakkareja deena un weens azzu = mir = flis, weens mass brihtinsch muhs us muhschibu warr aifwest; ikkatsr sohls, pee pastara gahjuna peederrams, muhs mahza, ka tas gals nahfams. Zilwefi gan dauds darbojahs un raijehs un publejahs pasaulê, bet mas ween no tahdeem irr atrohnam, kas us to muhschigu duffeschanu darbojahs un sataifahs. Tas wiffleelafajs lauschu pulks pasaulê ne gribb wehrâ list, kas pee meera irr wai = jadfigs. Dsihwibas zetsch irr schaur's un mas irr to, kas to ar trihjeschanu un ar drebbeschanu mekle. Pasaulite, pasaulite, ne peewillees — tas Kungs muhschigi ne dohdahs apsmettees! — Ko zilweks sehj, to winsch plaus! Kas us sawu meesu sehj, tas ne warr plaut to dsihwibu. Rahda ta sehfla irraid, tahda buhs ta plauschana! Daschs jauneklis to aismirst, pasaules fabriahm paffat dsihdamees, — dascham wihram darbi un suhdischanas schihs dsihwibas wallu ne lauj us dwehseles swehtischanu dohstees, un redsi, neggi pat firmâ wezzumâ wehl dascham atleek dauds wehleschanas un ruhpes, kas to sirdi apgruhina un to kâ ar saitehm sasaisita un saturr, ka winna ne spehj atraisitees no pasaules fabrumecem un neekeem! „Ak Kungs, stattees opschehlodamees us wiffahm nab = bagahm dwehselehm, kas sawâ pasch = peewilschana ar apzeetinatu sirdi un ar apstulbotu prahtu ne gribb wehrâ list to weenu leetu, kas waijaga! Mahzi, Kungs, mahzi muhs apdohmaht pee laika, ka munns irraid ja = mirst, ka mehs pareisi darbojamees pee sawa eekschliga zilweka un nomohdâ paleekam sawu pehdigu stundinu sagaidiht!“ Ne sakkait jelle, manni mihli, ne sakkait: „mehs wehl wesseli, un sweiki un spirgti essam!“ Tas Kungs arridsan mums weenu mehrki irr lizzis, fo ne weens warr pahrfahpt. Warr buht, ka meschâ tas sohls jau irr zirts, kas tewim, ak zilwezim, var sahrka mehrens buhs! Ak, jaunekli, lai juhsu prahtâ schaujahs schodeen un schinni raudamâ weestâ tabs mir = schanas dohmas, ka arridsan juhs ta nahwe sawâ laikâ tâ patt kâ sawihstuschas pukkites isfaisihs. Juhs wihri un serwas, paschâ labbâ spehka buhdami, darbojectees stipri pee sawahm dwehselehm ar leelahm bailehm, ar dauds assarahm; zihnijectees to labbu rizzibas zihnischanu, ka juhs zaur Pessitaja schehlastibu sa =

was dwehseles warreect isglabht no schahs pafaules Sodomas un Gomorras! Zuh's wezzi tehwi un mahtes, kam laikam jau retti balti mattini wehl pakaufē spihd, nemmeet wehrā sawu ihfu dsihwibas laizinu, kas abtraki pahrees, kà kahds debbestinsch, ko tas wehjsch aisdseenn! Zo „wissa meesa irr seens, wiss winnas labbums irr kà weena pukke tihrumā. Tas seens sakalst, ta pukke sawihst, kad ta Runga gars wirsū puhsch; teescham, tee laudis irr seens. Tas seens sakalst, ta pukke sawihst — bet tas wahrds muhsu Deewa pastahw muhschigi!“ — Darbosimees muhschigā dsihwoschanā ee-eet! mihli draugi, darbosimees to gohda maksu tahs debbestigas aizinaschanas eeksch Jesus Kristus eedabuhht! Ne peekuffisim, pagurdami muhsu dwehseles! Ar, scho lai mehs scho-deen no jauna apneumamees pee mihla wezza mahzitaja sahrka! Schodeen winsch zaur sawu behru-deenu us pehdigu reisi us jums wisseem runna! Klau-sait ta labba ganna balsi! Darbosimees, lihds ar winnu ee-eet, fur tahs sah-lainas gannibas un fur tee uhdens awoschi werd us muhschigu dsihwoschanu! Tur winsch aigahjis un mehs winnam saldu dusseschanu wehlejam! Lai mihligas, farstas pateizibas affaras birst us muhsu mihla wezz-tehwa sahrku; mehs no winna schkirramees ar firds sahpehm un ar leelu schehlumu! Mehs wehlejam winnam saldu dusseschanu nahwes gultā, tanni dsestrā bedritē, kas isdil-luschu meefu ne speesch! — Ar Deewu, wezzajs draugs! mehs tewi swehtijam, itt kà tu dauds reis un lihds paschai nahwes stundai to draudsi effi swehtijis ar mahzitaja swehtischanu! Kaut nahktu tawa swehtischana pahr mums wisseem, pahr wezzakeem un behrneem, pahr baggateem un nabbageem, pahr teem, kas irr no augstas kahrtas, pahr teem, kas irr no semmigas kahrtas, pahr wesseleem un pahr newesseleem un pahr teem, kas fataifahs aiseet no schahs wahrgu semmites! Tawa mahzitaja swehtischana lai nahk pahr wissu draudsi — lai nahk pahr manni, kas es taggad tawā weetā pee mihlas draudses strahdaju, winnu apkohpdams us muhschigu dsihwoschanu! Kaut es ne ween tawā weetā, bet arridsan ar tahdu paschu pasemmigu prahthu un eeksch tahdas paschas mihlestibas stahwetu un strahdatu, kahda tewim irr bijusi us taru gannamu pulku! Tewim mehs pateizam par wissu taru mihlestibu, ar ko tu muhs effi mihlojis! Tewim pateiz tee wezzaji, par kurreu dwehselehm effi nomohdā bijis un kurreu behrnus tu effi atnessis tam Rungam zaur to swehtu sakramentu tahs kristibas; — tewim pateiz laulineeki, ko tu effi eeswehtijis us mihlestibas kahrtu, — tewim wissi draudses lohzeeki par ikkatru wahrdinu, zaur ko tu schohs effi pastubbina-jis un pamahzijis debbest-walslibu mekleht; tewim pateiz tahs atraitnes un tee bahrini, kam tu par draugu un tehwu effi bijis; — tewim pateiz tee nabbagi, un plikki un kaili, ko tu effi apgehrbis; — tewim pateiz tee issalkusch, kam tu sawu maisti effi lausijis. Tas Rungs, kas sleppenibā reds, lai tew gaismā atmafka, ko tu labbi effi darrijis! Ar Deewu — mihlajs tehws un brahlis! mehs no tewis schkirramees ar slappahm azzim un ar sagrauhstahm firdim, bet ar mihlestibu un ar meeru! Taru meefu mehs lissim kappā un to mehs tur

atstahsim, bet no tahs mihlestibas mehs ne schkirsmees wifs, — eefsch tahs mihlestibas mehs paliksim saweenoti un sadraudseti, kamehr mehs tur satifsmees, fur schkirschana wairs ne buhs! Tur mehs ar wisseem dahrgi atpestiteem, kas scheitan irr darbojuschees ee-eet muhschiga duffeschana, baudisim, ka tas Rungs irr mihligs un schebligis un tas Jehrs, kas us ta gohda frehla schsch, muhs apehnohs un muhs gannihs us tahm sahlainahm gannibahm un muhs waddihs pee teem skaidreem uhdens amoscheem! — Ur Deewu, mihstajs wezschws, mehs tewi skuhpsijam sawa garrā! Labprahht mehs lihds ectum ar tewim, jo arridsan mums swehta eegribbeschana atraisiteem tapt un pee Kristu buht un mehs ilgojamees un nopuhshamees, ka tas, kas mirstams, taptu aprihts no tahs dschwibas. Lai notcek ta Runga prahhts; tā dsihwojohht, tā mirsloht, mehs winnam peederram! — „Nahwe, kas muhs scheidt isschlihra, Muhs tur ne isflihdina, Tur buhs dschwoschana tihra, Deewa, Runga pilsehtā. Muhscham, muhscham buhsim mehs, Kur tee swehti gawilehs, Paradihsē slawas dscesinas Dsedastin bes nahwes breefmas!“ — Ak, Rungs, Rungs, faut mehs tur tiftum, tawā muhschiga duffeschana, kas taweem laudim atleek! Tur arridsan taws kalps irr aifgahjis un mehs tewim pateizam par wissu labbu, fo tu winnam weenumehr essi darrijis lihds pascham firmam wezzumam. Mehs tewim pateizam par tawu schchlasibu, fo taws kalps no tawahm rohkahm bija dabbujis, par wissahm dahwanahm, fo tu winnam bijis peeschlihris, par wissu atweegloschana, ar fo tu winna sahpes un mohkas biji apremdejis, par to weeglu nahwes stundinu, ar fo tu winna pehdigu stundinu bijis schchligi apwehrijis! Lai winsch nu gull tawā salda duffeschana un meera! Urri muhsu mahlu nams schahs buhdas taps salausihts; bet tad mums irr weena ehka no tewim, weens nams, ne ar rohkahm taifhts, bet kas muhschigi irr debbesis! Tu augsti-slawejams Rungs un dahrgajs Pestitajs, lai tewim irr gohds un slawa un teifschana, ka tu muhs ar sawahm dahrgahm affinin essi atpestijis no tahs nahwes un no ta elles spehka. Gohds lai irr tewim, tu Deewa Jehrin, ka tu muhsu greklus essi nesis un muhsu schrgas usschahwees, — gohds lai irr tewim, ka tu sawu paschu dahrgu dschwibu ne essi tanpijis, bet to paschu par mums essi nodewis, ka mehs ne paliktum nahwē! Tewim mehs peederram, lai mehs dschworam. loi mehs nomirstam! Taws ihpaschums mehs effam, lai gan mehs wehl effam mirstama meesa un pihschlōs, bet stundina nahks — warr buht, drihs nahks! — tad mehs tawā muhschiga gohdibas walstiba tiftim, kas precksch wisseem tahdeem irr sataifita, kas pehz dwehseles swehtischanas dsennahs un darbojahs ar trihseschana un drebbeschana un kas to labbu tizzibas zihnischana irr zihnijuschees un sawu tizzibu irr turrejuschli lihds nahwei un sawu tezzeschana pareisi irr pabeiguschi! Palihds! af Rungs, palihds, vareisi zihnitees, ka mehs warram cemantohht tawu muhschigu gohdibas-walstibu, fur mehs lihds ar teem ne-isskaitameem, debbesis draudstibas vulkeem tewi swehtaki slawesim un pecluhgsim, ne ka schinni mirstama meesa! Tad mehs lihds ar wissahm isredsetahm dwehselehm, kas irr masgajuschees un ballinajuschees

eeksch tawahm assinim, tad mehs lihds ar wisseem tizzigeem, kas pehz dauds moh-
kahn un assarahm irr eegahjuschi tawâ saldâ dusseschanâ, — tad mehs lihds ar
wisseem Kerubim un Serawim tewim dohsim gohdu, slawu un teifschanu muh-
schigi muhschds! Amen! Alleluja! Amen!“ 59.

Zaunas rihta: un wakkara-luhgschanas.

Dhtra nebbela.

Wakkara-luhgschana zetterdeenâ.

Al muhschigajs un nepahrwehrschanajs Deews, tu paleezi tahds pats un
tawi gaddi nebeigsees, bet muhsu gaddi un deenas pa-eet; muhsu dsihwiba ah-
trahi aissfreen, ne lâ wehwera spohle, un weens azzumirkliis muhs no scha lai-
ka warr pahrstahdiht nebeidsamâ muhschibâ. Al pasargi man jel, mihtajs
Deews, ka es nebuhtu weens no teem zilwekeem, kas tahs laizigas lectas ween
mefle un sawu dsihwibas laiku ar nelectibahm pawadda, bet leez man sawu
schehlastibas laiku labbi wehrâ nemt, pirms es aiseimu un wairs schè nestai-
gaju. Kas schè teef aiskawehts, tas paleek muhschigi aiskawehts, tapehz leez
man pee laika dsihtees ar bihjaschanu un drebbeschanu, ka es swehts tohpu.
Al zil dauds man wehl trubst atsichanas un swehtschanas, zil dauds man
wehl ja-zikstahs, ka es ee-eimu zaur teem schaureem wahrteem, zil dauds wehl
ja-darbojahs, ka es ar warru debbesu-walstibâ lauschohs eekschâ. Al Deews,
kaut es warretu atdabbuht to laiku, ko es jaunibâ nelectigi pawaddijis, al zil
dahrgu es to gribbetu turreht. Valihdsi man, al tehws, ka es to wehl atlee-
kamu laiku jo labbaki pawaddu, muhschigai pestischanaï pakkal dsihdamees. Z-
katra dwaschas-wilkschana lai man atgahdina, ka mans schehlastibas laiks pa
gallam eet. Dohdi man gudribu, ka es papreekschu dsennohs pehz tawas wal-
stibas un pehz winnas taisnibas. Al mans Deews, turr ap man wakti, tawas
azzis meegs nenahk, tu ween schinni nakti man pareisi fargahnt mahk. Drau-
gu, raddu, faininu es lihds few tew pawehlu; flaudneeku, al tehws, sawaldi,
lai eeksch tew es dussu saldi. Deews tu manni neatstahsi, tew es meegâ pa-
wehlohs, tu man atkal mohdinasi, tad es rihtâ preezaschohs, tad es tewi slawe-
schu, Kungs, ar leelu lihgsnibu, un kad sawas deenas beigschu, tad es tew tur
muhscham teifschu. Amen.

41.

Zas Patweeschu draugs.

1845. 21. Juni.

25ta lappa.

J a u n a s s i n n a s.

Is Tehrpates. Ne zik tahl no pilsehtas, appalsch tals muischas, ko no-
fauz Nahrts-muischu, slahw pee pascha leelzella akka, kas 9 affis dsilla, un kur-
rai semmi grohdi irr apkahrt, un kam uhdens 4 ohlektis slahw augstumä.
Pee schahs akkas ne fenn peestahjabs Kreewu semneeks, kas struhgu no sawas
dsüntenes bija pawaddijis us Rihgu un nu kahjahm slaugaja us mahjahm, tas
gribbeja spanni uhdens few uswilft; bet par nclaini isshideja, pahz galwu ce-
fritte akka, un — noslihte.

Jelau N. 22

No Bahrtes draudses, Kursemme. Echo pagahjuschu waffaras-
swehtku ohtro deenu Bahrtes basniza jaunās ehrges eeswehtija. Wehl
muhsham schi draudse sawa Deewa-nammā ne bij ehrges dsirdejusi skannam.
Patte draudse, kas no 120 saimneekem saleekahs, no sawa dsedataja usrun-
nata, schos pehdejōs divi gaddōs tohs 300 sudraba rublus samette, ko tam
pateesi teizamam meisteram Herrmann no Leepajas par tahm ehrgeslehm dab-
bujam maksajt. Pats dsedatajs, dauds pee tam tehrejees, gadda kahrtā to
spehleschanu irr ismahzjees. Wisseem draudses lohzeleem azzis paspihdeja,
kad ehrges pirmo reisi sawu spehzigu balsi pazeble; katrs jau sawa firdi war-
reja teiktees: irr manim irr dalta pee tahm; jo katrs, ja ne bij naudas turre-
jis ko doht, jel mas sawu willas kuschki, sawu linnu sawu bij dahwajis, lai ta
nauda sa-cetu! — Mihli lassitaji, kad schahdōs pateesi gruhtōs laikōs, kur ka-
tram semmes-kohejam daschahds truhkums peestahj, tatschu tahda masa draudse,
no buhschahs baggata ne buhdama, un arri deewsgan pohsta pee sawas dru-
was un plawas, pee sawcem lohpeem redsejusi scho pagahjuschu gaddu, tomehr
schahdu lectu fewim warreja sagahdaht, tad teescham Deews zaur to muhs
pamahza, ka zilweli dauds ko eespehj, kad winni tiklai weenprahtibā us Dec-
wam patihkamu buhschanu dsennahs! — G. B.

Kā sirgeem warr palihdscht, kad winni kahse.

Nemmi s oblas, eemehr; ap waffaru siiprā ettikā. Rihā, kad tu nomanni, ka tschau-
mala jau irr palikkuse mihksta, tad iswelz' slimmam sirgam mehli pahz sohbeem, eemett
tam oblas rihklē, ka lai winsch norij dibbenā. Redsesi, ka palihdschs. M. 3.

Jaunš Robinsohnš jeb Anzš Krubšiu is Rihges.

Weenpadesmita nobalka.

Lotte. Nu muhsu Robinsohnš tā patt dauds labbaks wihrinsch palizzis, ne kà pa preekschu bija!

Tehws. To tas mihlajs Deews gan paredseja, ka winsch behdas zee-schoht, paliktu labbaks; un tapehz winsch tam schahs behdas ussuhrtija. Tà tas schehligš Debbesu-Tehws allaschin pee mums darra. — Ne tapehz, ka us mums dusmo, bet tapehz, ka muhs mihlo, winsch mums brihscham taunas deenas dohd redseht, gan labbi sinnadams, ka mehš bes tahm labbaki ne paliktu. — Bet nu muhsu jauneklīs arri us to dohmaja, ka us preekschu ne ais-mirstu, kahda deena allasch bija, un kurra bij' fwehtdeena, tapehz winsch kalen-deri gribbeja taifitees.

Jahns. Woi kalenderi?

Tehws. Nè tahdu drikketu kalenderi, kà mums irr; tak tahdu, pee ka deenas warretu noskaitiht.

Jahns. Un kà to tad taifija?

Tehws. Papihra, blakkas un rakstamas spalvas ne bij; tapehz mefle-jahš ischetrus kohkus ar gluddu misu, kas zits pee zitta stahweja. Tam leelakam kohkam winsch ikwakkarus ar affu akimini strihpi eefstrambeja, par sihmi, ka weena deena bij pabeigusees. Zeekahrt nu septinas strihpes tur stahweja, tad neddela bij pa gallam; un tad winsch us ohtru kohku sihmi wilke, kas neddelu nosihmeja. Kad schai ohtra kohka ischetras, woi, kà mehnesš to isnesse, pee-zas strihpes bija, tad winsch trescham kohkam tahdu paschu sihmi uslifdams, eefsihmeja, ka wessels mehnesš bij pa gallam. Un kad winsch nu pehdigi tahdu mehneschu-sihinju diwpadsmiit warreja skaitiht, tad pee zettorta kohka sihmi taifija, ka gads bij pagahjis.

Pehters. Bet wissi mehneschi naw weenadi. Zitteem trihsdesmit deenas, zitteem atkal deena wirsü. Kà winsch tad allasch warreja sinnaht, zil deenas ikfurram bija?

Tehws. To winsch pee pirksteem mahzeja noskaitiht.

Jahns. Pee pirksteem?

Tehws. Pee pirksteem; un ja gribbeet, tad jums to arri mahzischu.

Wissi. Mahzi, luhdsams!

Tehws. Nu, tad leezeet wehra! — Luht' schè! winsch freisu rohku tā aistaisija, it kà duhri sanemdams, un rohkas abra-puffi tā us augschu turreja; tad winsch ohtras rohkas pirkstu us weenu no teem ischetreem lohzitawu-kauli-neem lifke, kas iszellahs, kad rohku tā aistaisa; pehz lifke tak dohbite, kas tuhlin klahit irr, ikreises mehneschus pee wahrda faufdams, tā kà zits pehz zitta nahk. Ikkatram mehnescham, kurra wahrds pee lohzitawu-kaulina teef peemin-nehts, irr trihsdesmit un weena deena; teem zitteem, kur pirkšis eefsch dohbi-

tehm lohjitawu starpâ stahw, irr trihsdefinit deenas ween, bes ta weeniga Februar= jeb swetschu-mehnescha, kam tik diwidefinit astonas, un ik zettortâ gaddâ diwidefinit dewinas deenas ween. — Tâ muhsu draugs nu gahdaja, ka winsch arweenu warreja sinnaht, kahdâ laikâ winsch dsihwoja, un kahda deena swehtdeena bija, ka to warretu swehtih, kâ kristitam zilwekam, klahjabs. — Nu winsch gan arri drihs jau wissus leelus reekstus bij apehdis nota weeniga kohka, ko atraddis, un austeri arri tik mas no juhvas tiffe ismesti, ka winsch no teem ween ne warreja usturretees. Tad atkal pahr to sahze behdatees, no ka us preekschu dsihwoschoht. — Bailigs buhdams no mescha-swehreem un mescha-zilwekeem, winsch lihds schim wehl ne bij drihstiejis tahlak' no sawas mahjas dohtees. Wet nu waijadseja; tapehz firds winnam drohschaka palikke, un winsch apnehmahs, drufzin tahlaki us fallas apflattitees, woi kur zittu usturu ne warretu atrast. Winsch tad ohtrâ deenâ dsihbrabs iscet ar Deewa palihgu, un to semmi apstaigahst. — Wet nu winnam arr' bij ja-dohma us to, kâ us zeltu no leela saules-karstuma warretu glahbtees. Us to ihstien' kahds nessams pajumtinsch waijadseja; un winsch wissu wakkaru puhlejabs, tahdu taifidams.

Wikkels. Râ tad to taifija?

Tehws. Winsch papreeksch no wihtotu-rihstehm masu jumtinu sapinne, widdû eebahse kohku, un to ar schnohrehm peesehje; pehz no sawa reekstu-kohka tahs plattas lappas nehmis, tahs wirs jumtina ar kneep=abdatahm peespraude.

Jahns. Ar kneep=abdatahm? — Kur tad tahs dabbuja?

Tehws. Atminni!

Lotte. Jau sinnu! Wehslôs un grihdu = schkirbâs bij atraddis. Patte arr' brihscham tur atrohnu.

Jahns. Teef', tu pareisi atminnejust! Brihnum's gan, ka kneep=abdatas tur warr atrast, kur ne kas tahs naw pamettis! Un kur tad eeksch Krushsina allas grihdi un mehli bija?

Tehws. Nu, kas atminn? — Ko juhs gan darritu, kad jums kas buhtu ja=peesprausch, un kneep=abdatu ne buhtu?

Jahns. Dsellonus nemtu no ehrtfchtu-krushmeem.

Kahrts. Es no stikkenbehr-krushmeem.

Tehws. Rabbi gan buhtu! — Wet apdohmajeet, ka Krushsinsch ne ehrtfchtu-, ne stikkenbehr-krushmus sawâ fallâ ne bij usgahjis.

Jahns. Ar ko winsch tad peespraude?

Tehws. Ar siwju assakahm. Juhra brihscham ismette us krastu nosprahguschas siwis, un kad tahs nu tur bij sapuiischas, woi no wannageem apehstas, tad tahs assakas tur palikke. Krushsinsch no schahm tahs stiprakas un assakas bij salassijis, un tahs bija winna addatas. Ar tahm winsch sawu nessamu jumtinu arri tik zeetu pataifija, ka saule ne mas zauri ne warreja spihdeht. — Winsch allasch tohti preezajabs, zeekfahrt tahds jauns darbs winnam bij isdewees, un tad winsch pee sewis fazzija: teescham, brihnum' leels mulkis jaunâs deenâs esmu bijis, ka es tâ patt flinkodamees ween dsihwojis! Uk! kad es

taggad tehvu semmē buhtu, kad tee brangi riški wiissi man pee rohkas buhtu, ko tur tik lehti warr dabuht — ak! ko tad ne pastrahdatu! Kahds preeks man buhtu, ka es gan drihs wiissu pats warretu pataisih, kas man waijaga! — Wehl wakkars ne bij, tapehz winnam prahā schahwahs, woi wehl kahdu kulli ne warretu taisitees. Tai gribbeja eebahst, ko ehst us zeltu, un arri ko mahjās pahrest, ja kahdu jaunu ehdamu leetu atrastu. Kahdu laiku apdohmajees, winsch jau sinnaja. Jo labbu teesu schnohres sawihjis, winsch no schahn tihklu, un no tihklas dohmaja taisiht kulli. — To winsch darrija tā. Winsch diwi kohkus usmeklejahs, kas drufjin tablak kà ohlekti weens no ohtra stahweja. Pee scheem winsch tahs schnohres zittu appaksch zittas peesehje tik beesi, kà ween warredams. Tahs bija tā kà welki, kà wehweri to nosauz. Nu winsch augscham pee tahs pirmas schnohres peesehje zittas, kas us leiju gabje. Schahs winsch tā patt it beesi, zittu pee zittas likke, un seenoht allasch ap ikatru schkehrsu=schnohri apmette masgu, tā kà tihkleem irr. Schahs stahwas schnohres bija, ko pee audekle audus nosauz. Tā nu drihs tihklinsch palikke gattaws, kas isstattijahs, kà gabbals no smalka sweineeka=tihkla. Schnohres pehz no kohkeem walkā raissjis; winsch tohs gallus weenā pussē un appakschā kohpā sasehje, un augschas=gallam ween walkā likke palikt. Tē nu winnam kulle bij, kà jehgeram, kad beidsiht wehl augschas=stuhrōs strikki bij peesehjis, ar ko pahr plezzehm fahrt.

(Sittas nodakkas us preekschu.)

E++n.

Sinna, zil naudas 20. Juni-mehn. deenā 1845 eeksch Rihges maksaja par daschahm prezzehm.

Par	Maksaja:	Sudr. nauda. Rb. K.	Par	Maksaja:	Sudr. nauda. Rb. K.
1	puhru rudsu, 116 mahrzinūs smaggu	1 90	1	pohdu (20 mahrzineem) wassu	6
—	meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1 70	—	tabata	75
—	kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	2 80	—	sweesta	3 30
—	ausu	1 20	—	dfelses	75
—	firnu	3	—	linnu, frohna	1 75
—	rupju rudsu-miltu	2	—	brakka	1 40
—	bihdeletu rudsu-miltu	2 50	—	kannepu	1 10
—	bihdeletu kweeschu-miltu	4	—	schfihntu appinu	2
—	meeschu-putraimu	2 20	—	neshfihntu jeb prezzes appinu	1 20
—	eefala	2	—	muzzu silku, egļu muzzā	6 75
—	linnu-schklas	3 50	—	laedu muzzā	7
—	kannepu-schklas	1 60	—	smalkas schals	4 10
1	wesumu seena, 30 pohdus smaggu	4 50	—	rupjas kaltas schals	4 50
barrotu wehreschu gallu, pa pohdu		1 65	—	wahiti brandwihua, pussdegga	13
			—	dirdegga	15

Rihds 20. Juni pee Rihges irr atnaktuschi 462 fuggi un aisbraukuschi 345.

Brihs drikkht. No Widssemes General-gubernementes pusses: Dr. C. E. Napierky.